

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali opla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Tisočpetstoletnica najvišjega cerkvenega učenika.

Jutri obhajamo katoličani vesoljne-
ga katoliškega sveta poseben jubilej,
ki zasluži, da ga tudi naš list zabeleži
ter mu posveti nekaj vrst. To je tisoč-
petstoletnica smrti največjega cerkve-
nega učenika in ene izmed največjih
osebnosti svetovne zgodovine: sv. Av-
guština. Sv. oče Pij XI. je izdal v pro-
slavo tega jubileja pastirsko pismo za
vso Cerkev, ki v njem poudarja izred-
no Avguštinovo učenost in svetost,
njegove apostolske kreposti in žrtve.
Avguštin je bil veleum, ki je vse iz-
redne sposobnosti svojega duha in vse
svoje ogromno znanje postavil v služ-
bo in obrambo vere in Cerkve. Stojec
na meji starega rimskega sveta, je po-
stal kašipot vsem krščanskim naro-
dom srednjega veka. Iz njegovih del,
ki jih je spisal in ki so kakor po čude-
žu bila rešena iz požara Hiponskega
mesta po Avguštinovi smrti, je sijala
ter še vedno sije svetla luč krščanske
prosvete in kulture.

Od teme do luči.

Avguštin je jako blizu vsaki krščan-
ski duši. Iz njegove osebnosti veje ne-
kaj pristno človeškega, tudi kar se ti-
če človeških slabosti in pregreh. Saj
je bil v mladih letih vdan zablodi in
strasti ter se je po težkem boju dvig-
nil iz prepada do višine krščanske kre-
posti in popolnosti. Ves ta razvoj od
teme do luči, od greha in strasti do
kreposti in svetosti opisuje Avguštin
sam s pretresljivo ponižnostjo in srč-
no skesanostjo na nedosežno lep na-
čin v svojem delu »Izpovedi«, ki spada
med najznamenitejša dela svetovne
književnosti.

Rojen je bil leta 354 v severni Afriki
v mestecu Tagaste, ki je spadalo k
rimske državi, sedaj spada k alžirski
pokrajini Constantine. Mesto starih
Rimljanov gospoduje zdaj tamkaj
francosko vojaštvo. Starši niso bili
Rimljani ali Latinci, marveč so bili
domačini iz rodu starih svobodoljub-
nih Punicev, ki so s svojim glavnim
mestom Kartago nekaj bili nevarni
tekmeci Rima, pa so se po dolgotraj-
nih bojih morali Rimljanom vdati.
Oče Patricij je bil pogan, ki se je dal
krstiti šele na smrtni postelji. Ker je
manjkal dobrodejni vzgojni vpliv, ki
ga vrši krščanski oče, je Avguštinova

vzgoja bila pomanjkljiva. Avguštino-
va mati, slovita sv. Monika, ni mogla
nadomestiti vsega, kar je manjkalo
od očetove strani, ali kar je ta v zgolj
posvetnem mišljenju pokvaril. Tako
je nadarjeni in zelo živahni Avguštin
že kot deček, zlasti pa kot mladenič
zabredel na slaba pota. Ni bil krščen,
marveč takoj po rojstvu so ga zazna-
menovali z znamenjem križa ter so mu
dali v usta svete soli, tako je postal
kandidat za krst. Do krsta je prišel še
le v 33. letu življenja. Pot, ki ga je vo-
dila tja, je bila temna in blatna. Kot
dijak in pozneje kot učitelj govorniš-
va v Kartagi je postal rob strasti in
greha ter živel v nečisti ljubezenski
zvezi. Izgubljena je bila ne samo ne-
dolžnost, marveč tudi, kar se tako ra-
do daga, vera. Avguštin se je pridru-
žil manihejcem, ki so bili nekaki svo-
bodomisleci in naprednjaki svoje do-
be. Mati Monika, ta svetli vzor mate-
rine neugasljive ljubezni in neporuš-
ljive potrpežljivosti, je jokala in mo-
lila. Sledila je svojemu sinu, ki je od-
šel v Italijo, najprej v Rim, potem pa
kot profesor govornišva in splošne iz-
obrazbe v Milan, v Italijo ter se je na-
selila pri njem v Milanu. Pridrže sla-
nega milanskega škofa Ambroža so i-
mele vpliv na Avguština, ki se je bil
po odhodu v Milan popolnoma ločil od
manihejcev. Molitev materina in mi-
lost božja je naposled dosegla, da se je
Avguštin po vročem in dolgotrajnem
boju izkopal iz greha ter se dokopal
do katoliške vere. O Veliki noči 387 ga
je sv. Ambrož krstil. Nato je odločil
mesto profesorja ter s svojimi prijate-
lji in z materjo odpotoval v Afriko, da
se posveti samostanskemu življenju.
Preden se z ladjo odpelje iz Italije, mu
mati v obmorskem mestu Ostiji umre.
V svojem delu »Izpovedi« ji je Avgu-
štin postavil tako veličasten spome-
nik, kakor noben drug sin svoj ma-
teri.

Delo in krona življenja.

Avguštin je hotel svoje življenje ži-
veti in končati v samotji. Božja previd-
nost ga pa iz samostanske samote po-
pelje na pozornico življenja kot duho-
vnika in škofa. Časi so bili takrat tež-
ki. V rimskem cesarstvu so se pojav-
ljali upori in vstaje: zatrite na enem

kraju, so nanovo izbruhnile v drugi
pokrajini. Ljudstvo je vzdihovalo v
draginji in revščini. V takih razmerah
je bilo javno delovanje težavno, polno
truda in odgovornosti. Kot škof v me-
stu Hipo deluje Avguštin 35 let za du-
ševni, pa tudi telesni blagor vernikov.
Ozke meje njegove škofije niso bile ob-
enem meje njegovemu delovanju. Kot
sloveč govornik — in bil je najslav-
nejši propovednik zapadne Cerkve —
je nastopal ne samo v Hipu, marveč
tudi v drugih mestih, zlasti v Kartagi.
Še dalje nego njegov govor je nesla
njegovo ime in njegov vpliv pisana
beseda: njegove knjige, ki jih je spi-
sal. In spisal jih je prav veliko. Bil je
duhovno središče, kamor so se obra-
čali v najrazličnejših zadevah ljudje
od vseh strani katoliškega sveta. Bil
je duhovno proročilo, ki so mu bila
predložena v rešitev najtežavnejša
vprašanja vere in življenja. Kristjani
so bili razdeljeni na več taborov, raz-
ne krive vere in struje so Cerkvi za-
dale velike rane. Proti tem krivover-
cem in njihovim šolam je Avguštin
nastopal neustrašeno in zmagovito z
besedo in peresom. Cilj njegov je bil:
obramba in tolmačenje čiste katoliške
resnice, razodete od Boga in izročene
Cerkvi v varstvo. V teh dolgoletnih
duševnih borbah je Avguštin razkle-
nil vse bogastvo svojega uma in srca.
Ideje, ki jih je on razvil in raztolma-
čil, ne bodo nikdar več umrle.

Poslednja leta je moral Avguštin
kelih trpljenja izpiti do dna. Razna
germanska plemena so vdrla v rimsko
državo, plenila in pustošila. V severno
Afriko so l. 426 prihrumeli gefmanski
Vandali, posebno divji narod, ki se je
s svojimi zločini neslavno ovekovečil
v zgodovini. Z ognjem in mečem so u-
krotili vso deželo, samo 3 mesta, med
njimi Hipo, so kljubovala vandalskim
četam. Avguštinovo škofovsko mesto
so oblegali in naskakovali več ko eno
leto. Iz svoje sobe je Avguštin slišal
trušč orožja, hrup boja in stokanje ra-
njencev. Konca bojev ni dočakal, umrl
je na mrzlici 28. avgusta l. 430. Po nje-
govi smrti je padlo mesto Vandalom
v roke, ki so ga razdejali, zakladov
njegovega duha in srca, ki jih nobena
rja ne zje, tudi Vandali niso mogli u-
ničiti. Avguštin ni umrl. On je kakor
ogenj, ki gori pred očmi človeštva ter
razsvetljuje in ogreva človeška srca.
S katoliško Cerkvijo, koje najvernejši
sin je bil, stopa skozi stoletja.

*